

Sygn. akt III Ca 933/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Henryk Brzyżkiewicz

Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SR (del.) Maryla Majewska-Lewandowska

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2016 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa K. B., I. B.

przeciwko B. S., R. S.

o ustalenie wygaśnięcia służebności osobistej

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 30 maja 2014 r., sygn. akt I C 252/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanych kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSR(del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Henryk Brzyżkiewicz SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 933/16

UZASADNIENIE

Powodowie I. B. i K. B. żądali ustalenia,

że wygasła przynależna pozwanej H. B. służebność osobista dożywotniego i bezpłatnego korzystania przez nią z mieszkania w jednym pokoju i kuchni położonych na parterze budynku posadowionym na nieruchomości gruntowej położonej w R. Ś. o urządzonej księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej pod numerem (...) z prawem używania części wspólnych budynku i swobodnego poruszania się po obejściu oraz zasądzenia na ich rzecz od pozwanej zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdzili, że służebność wygasła najpóźniej w 2012r. na skutek jej niewykonywania jej przez pozwaną przez 10 lat.

Pozwana H. B. wniosła o oddalenie powództwa.

Zarzuciła, że nie doszło do wygaśnięcia służebności, gdyż korzystała z niej do 2011r.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w wyroku z dnia 30 05 2014r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym, w motywach wyroku jako podstawę prawną orzeczenia przywołał regulację 293 § 1 k.c. w związku z art. 287 k.c. Stwierdził, że pozwana mieszkała na terenie przedmiotowej nieruchomości na stałe do 2005r. a następnie do 2009r. z przerwami i wobec nie zrealizowania się przesłanki nie wykonywania przez nią służebności przez co najmniej 10 lat uznał powództwo za bezzasadne. O kosztach procesu orzekł na mocy regulacji art. 98 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyli powodowie **I. B. i K. B.**, którzy wnosili o jego zmianę przez uwzględnienie, bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na ich rzecz od pozwanych zwrotu kosztów procesu za pierwszą i drugą instancję

Zarzucili, że istnieje sprzeczność pomiędzy poczynionymi istotnymi ustaleniami faktycznych a zebraniem w sprawie materiałem oraz że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe i materialne, regulacje :

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nierozważenie zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób wszechstronny i dowolną ocenę dowodów, a w następstwie tego przyjęcie,

że pozwana zamieszkiwała na nieruchomości na stałe do 2005r., a z przerwami

do 2009r. wyłącznie na podstawie zenań syna pozwanej R. S.

oraz częściowo córki pozwanej B. S., przy braku innych dowodów potwierdzających wskazany okres zamieszkiwania pozwanej, w sytuacji, gdy z innych przeprowadzonych obiektywnych dowodów – w szczególności z zeznań świadka mieszkającego bezpośrednim sąsiedztwie D. M. - wynika, że pozwana w przedmiotowej nieruchomości nie mieszka od 2002r.,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sposób wskazany w apelacji,

- art. 293 § 1 k.c. w związku z art. 297 k.c., art. 296 k.c. i art. 285 § poprzez ich błędna wykładnię i przyjęcie, że ocena niewykonywania służebności przez 10 lat, stanowiąca przesłankę wygaśnięcia służebności, podlega odniesieniu do zamieszkiwania uprawnionej na nieruchomości jako całości, nie zaś wyłącznie do zamieszkiwania w skonkretyzowanej przy ustanowieniu tego praw części nieruchomości.

Pozwana H. S. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie

na jej rzecz od powodów zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W toku postępowania odwoławczego zmarła pozwana H. S.

i w jej miejsce do sprawy wstąpili jej następcy prawni B. S. i R. S., którzy podtrzymali stanowisko zmarłej pozwanej.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd Rejonowy trafnie zakwalifikował roszczenie powodów przyjmując,

że ma ono źródło w niewskazanej wyraźnie lecz prawidłowo zastosowanej regulacji art. 189 k.p.c. a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają podstawę

w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna i mieści w granicach swobodnej oceny dowodów i wbrew zarzutom apelacji przy ich czynieniu Sąd Rejonowy nie naruszył regulacji art. 328 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c.

Kwestionowane w apelacji ustalenia faktyczne mają bowiem oparcie między innymi w zeznaniach świadka J. M. (osoby postronnej, wykonującej na przedmiotowej nieruchomości prace budowlane i z tego powodu często przebywający w czasie tych prac na jej terenie) oraz zeznaniach B. S. i R. S. (dzieci zmarłej, którzy mieli nią stały i bliski kontakt).

Ich zeznań w żaden sposób nie podważają przywołane w apelacji zeznania świadka D. M., która co prawda mieszka w naprzeciwko przedmiotowej nieruchomości oraz zeznała, że nie widywała pozwanej od 2002r., a także że nieruchomość była zaniedbana, lecz nie w przeciwieństwie do zeznań wskazanych powyżej osób

nie była w budynku położenia służebnych pomieszczeń a nawet na terenie przedmiotowej nieruchomości).

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego

w swym zasadniczym zarysie jest prawidłowa i wbrew temu co zarzuca apelacja nie naruszono w jej ramach wskazanych w apelacji regulacji prawnych, a Sąd odwoławczy ją podziela.

Powództwo zostało oparte na twierdzeniu, iż przynależna zmarłej pozwanej służebność osobista wygasła najpóźniej w 2012r. na skutek jej niewykonywania przez 10 lat, co stosownie do regulacji art. 321 § 1 k.c. wyznaczało kognicję Sądu pierwszej instancji oraz wyznacza kognicję Sądu drugiej instancji przy rozpoznaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym (poza oceną Sądu pozostają zatem skutki wynikające z faktu śmierci pozwanej; a gdyby nawet przyjąć, iż w tym zakresie kognicja sądu została rozszerzona, to powodowie utracili interes prawy - w rozumieniu art. 189 k.p.c. - w żądaniu dochodzonego ustalenia, gdyż mogą go zrealizować w drodze wykreślenia w księdze wieczystej wpisu dotyczącego przynależnej zmarłej służebności osobistej na przedmiotowej nieruchomości w oparciu o akt jej zgonu).

Z poczynionych ustaleń wynika, iż zmarła pozwana do końca 2005r. stale mieszkała w budynku położonym na przedmiotowej nieruchomości, a do 2009r. mieszkała w nim okresowo, co rodzi uzasadnione domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.),

iż w tym czasie korzystała ona również z pomieszczeń objętych sporną służebnością.

Przyjąć zatem należy, że co najmniej do końca 2009r. wykonywała ona sporną służebność i tym samym nie została w sprawie zrealizowana przewidziana w regulacji art. 293§ 1 k.c. w związku z art. 297 k.c. przesłanka jej wygaśnięcia w postaci nie wykonywania służebności przez lat dziesięć, co czyni powództwo bezzasadnym (nie została ona zrealizowana również wtedy, gdyby nie uwzględnić czasu jej okresowego zamieszkiwania na terenie przedmiotowej nieruchomości tj. w okresie od 2006r. do 2009r. gdyż wtedy bieg tego terminu się nie zakończył z powodu śmierci zmarłej pozwanej).

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie zaskarżonym wyroku i dlatego apelacja powodów jest bezzasadna w rozumieniu regulacji art. 385 k.p.c., co z mocy tej regulacji prowadziło do jej oddalenia.

Resumując zaskarżony wyrok jest prawidłowy i dlatego apelację powodów jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację

art. 98 § 1 k.p.c. i § 13 ust. 2 pkt 1 i § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa

kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348, z późniejszymi zmianami) biorąc pod uwagę, iż powodowie ulegli w całości w postępowaniu odwoławczym i powinni każdemu z pozwanych zwrócić poniesione przez nich w tym postępowaniu koszty zastępstwa przez fachowego pełnomocnika [(600zł x 75%) x 2 = 900zł]

SSR (del) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Henryk Brzyżkiewicz SSO Leszek Dąbek